

Varhaiskasvatuksen varallaolokorvaus

Yhteistyötoimikunta 19.08.2026 § 21
175/01.00.01/2026

Valmistelija

Varhaiskasvatusjohtaja Henna Franzen, Kermanrannantie 7, 79700
Heinävesi, gsm 0405224985, email henna.franzen@heinavesi.fi

Varhaiskasvatuksen palveluissa esiintyy säännöllisesti virka- ajan ulkopuolisia tilanteita, jotka edellyttävät välitöntä johtamista, päätöksentekoa, toimintaohjeiden antamista tai muuta työnantajan toimivaltaan kuuluvaa ratkaisua ja ohjausta.

Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi:

- henkilöstön äkilliset sairauspoissaolot ja niistä aiheutuvat henkilöstö- ja muut järjestelyt
- lasten turvallisuuteen liittyvät poikkeus- ja hätätilanteet
- lasten katoamistilanteet
- vakavat tapaturmat tai muut kriisitilanteet
- yksiköiden toimintaan sekä kiinteistöihin, ruokahuoltoon tai muihin tukipalveluihin liittyvät välittömät häiriö- ja ongelmatilanteet
- muut tilanteet, joissa henkilöstö tarvitsee virka-ajan ulkopuolella toimivaltaisen henkilön päätöstä tai toimintaohjeita.

Varhaiskasvatuspalveluissa ei tällä hetkellä ole käytössä virallisesti määriteltäviä virka-ajan ulkopuolista varallaolo- tai päivystysjärjestelmää. Nykytilanteessa työ- ja virka-ajan ulkopuolisten tilanteiden hoitaminen on käytännössä perustunut yksittäisten henkilöiden tavoitettavuuteen. Toiminnan jatkuvuuden, turvallisuuden ja henkilöstön tarvitseman tuen varmistaminen kuitenkin edellyttää, että työnantajalla on käytettävissään ennalta määriteltä toimintamalli sekä nimetyt vastuuhenkilöt myös normaalin virka-ajan ulkopuolella.

Varallaolon tarve korostuu erityisesti tilanteissa, joissa henkilöstö työskentelee pitkiä aikoja yksin eikä esihenkilön, kollegan tai muun työnantajan edustajan tukea ole kohtuullisessa ajassa saatavilla. Käytännössä tarve liittyy erityisesti ilta-, viikonloppu- ja arkipyhätoimintaan, joissa normaali johtamisjärjestelmä ei ole käytettävissä.

Varallaolon tarkoituksena on turvata henkilöstön mahdollisuus saada virka-ajan ulkopuolella tukea, toimintaohjeita ja tarvittaessa päätöksentekoa tilanteissa, joissa sitä ei ole muutoin saatavilla. Varallaolajärjestelmän käyttöönotolla vastuita voidaan jakaa useammalle henkilölle, selkeyttää työnantajan ja henkilöstön rooleja sekä yhdenmukaistaa toimintatapoja. Samalla parannetaan palveluiden toimintavarmuutta, vähennetään häiriö- ja poikkeustilanteisiin liittyviä riskejä sekä tehdään näkyväksi ja hallituksi jo olemassa oleva palvelutarve.

KVTES:n mukaan varallaololla tarkoitetaan järjestelyä, jossa työntekijän tai viranhaltijan on oltava tavoitettavissa siten, että hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön. Varallaolo perustuu lähtökohtaisesti työnantajan ja työntekijän tai viranhaltijan väliseen sopimiseen. Viranhaltijan osalta varallaolosta voidaan työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi myös määrätä KVTES:n määräysten mukaisesti. Varallaolosta maksetaan KVTES:n määräysten mukaisesti korvaus.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Yhteistyötoimikunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että

1. Varhaiskasvatukseen otetaan käyttöön virallinen varallaolojärjestelmä 1.9.2026 alkaen.
2. Varallaolorinkiin nimetään tehtävään soveltuvia työntekijöitä ja viranhaltijoita, joiden kanssa varallaolosta sovitaan tai jotka voidaan KVTES:n määräysten mukaisesti määrätä varallaoloon. Varallaolo järjestetään kiertävänä järjestelmänä siten, ettei virka-ajan ulkopuolinen tavoitettavuus ja vastuu kohdistu jatkuvasti yhdelle henkilölle.
3. Varallaolijan tulee olla tavoitettavissa puhelimitse koko varallaolon ajan. Työpaikalle saapumista edellyttävissä tilanteissa vasteaika on enintään 60 minuuttia hälytyksestä. Varallaolosta työpaikalle ja takaisin matkustamiseen kuluvaa aikaa ei lueta työajaksi.
4. Varallaolosta maksetaan korvauksena 30 % korottamattomasta tuntipalkasta kultakin varallaolotunnilta. Korvauksen taso perustuu varallaolon sitovuuteen sekä työ- ja virka-ajan ulkopuoliseen tavoitettavuusveloitteeseen.

Päätös

Yhteistyötoimikunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.